

Australian aboriginaalit

KUUSANKOSKEN LUKIO/PARKKONEN

Yleisesti alkuperäiskulttuureista

Kirjoittamaton historia

Tiedot kulttuureista perustuvat:

- tutkijoiden **havaintoihin**
- arkeologisiin **tutkimuksiin**
- heimon jäsenten **suullisiin kertomuksiin**
- **myytteihin, tarinoihin**
- muiden kansojen **kirjallisiin kuvauksiin**

Luonnollinen yhteisö

Perinteiset elämäntavat: laulu, tanssi, pukeutuminen, rituaalit ja uskonnolliset seremoniat

Yleisesti aboriginaaleista

Sukulaisuusjärjestelmä monimutkainen

- tarkat säännöt naimisiinmenosta
- joissakin yhteisöissä esim. vävy ja anoppi eivät saaneet keskustella

Kolme kriteeriä

1. **Alkuperäisten** Australian asukkaiden jälkeläinen
2. **Tunnustautuu** aboriginaaliksi
3. on alkuperäiskansan yhteisön **jäseneksi tunnustama**

Declared Indigenous Protected Areas

- 1 Nantawarrina
- 2 Preminghana
- 3 Risdon Cove
- 4 putalina
- 5 Deen Maar
- 6 Yalata
- 7 Walaikara
- 8 Watarru
- 9 Badger Island
- 10 Mount Chappell Island
- 11 Guanaba
- 12 Warul Kawa Island
- 13 Dhimurru
- 14 Watteridge
- 15 Mount Willoughby
- 16 Paruku
- 17 Ngaanyatjarra
- 18 Tyrendarra
- 19 Toogimbie
- 20 Anindilyakwa
- 21 Laynhapuy - Stage 1
- 22 Ninghan
- 23 Northern Tanami
- 24 Warlu Jilajaa Jumu
- 25 Kaanju Ngaachi
- 26 Babel Island
- 27 Great Dog Island
- 28 lungatalanana
- 29 Pulu Islet
- 30 Tarriwa Kurrukun
- 31 Angas Downs
- 32 Warddeken
- 33 Djelk
- 34 Jamba Dhandan Durlingala
- 35 Kurtonitj
- 36 Framlingham Forest
- 37 Kalka - Pipalyatjara
- 38 Boorabee and The Willows
- 39 Lake Condah
- 40 Marri-Jabin (Thamurrurr - Stage 1)
- 41 Brewarrina Ngemba Billabong
- 42 Uunguu - Stage 1
- 43 Aparra - Makiri - Punti
- 44 Antara - Sandy Bore
- 45 Dorodong
- 46 Weilmoringle
- 47 Yanyuwa (Barni - Wardimantha Awara)
- 48 Minyurni
- 49 Gumma
- 50 Mandingabay Yidinji
- 51 Southern Tanami

Indigenous Protected Area Consultation Projects

Note. CM = Co-Managed Consultation Project

NSW

- A Mawonga
- B Poolamacca
- C Wardell - Lumleys Lane
- D Werai Forest (CM)

NT

- A Dhimurru - Stage 2
- B Jawoyn - Stages 1 and 2
- C Katiti Petermann
- D Laynhapuy - Stage 2
- E Marthakal
- F South East Arnhem Land
- G Thamurrurr - Stage 2
- H Waanyi Garawa
- I Wardaman

QLD

- A Angkum
- B Blackdown Tableland National Park (CM)
- C Central Queensland Coast (CM)
- D Eastern Kuku Yalanji
- E Gangalidda
- F Giringun (CM)
- G Ngarrabullgan
- H Tallaroo Station
- I Torres Strait Region
- J Wellesley Islands
- K Wik, Wik Way and Kugu

SA

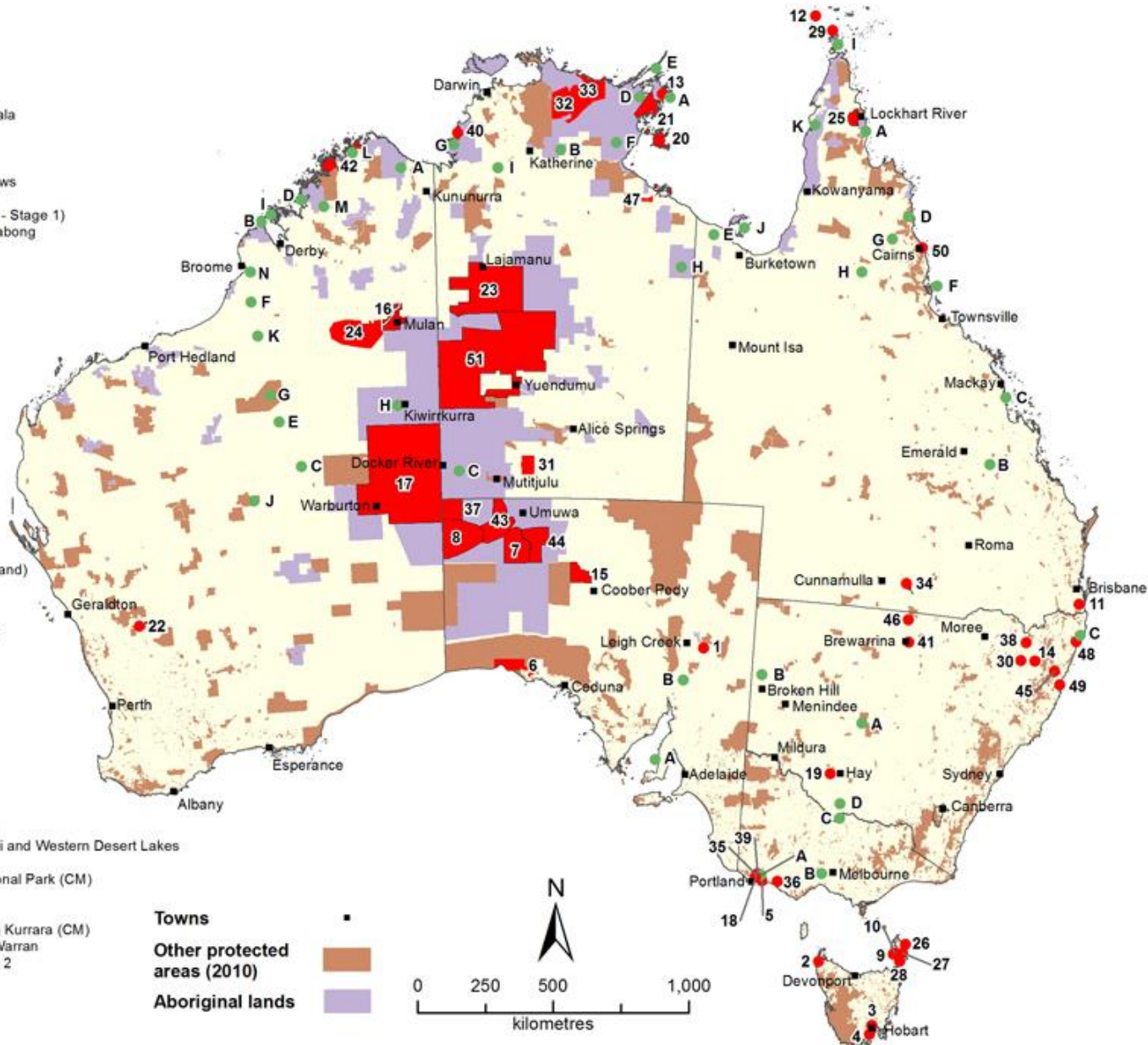
- A Wauralte (Wardang Island)
- B Yappala

VIC

- A Lake Gorrie and Peters
- B Wurdi Youang
- C Yorta Yorta (CM)

WA

- A Balanggarra
- B Bardi Jawi
- C Birriburu
- D Dambimangari
- E Jilakurru, Kaalpi and Western Desert Lakes
- F Karajarri
- G Karlamilyi National Park (CM)
- H Kiwirrkurra
- I Mayala
- J Mutawa Kurrara Kurrara (CM)
- K Nyangumarta Warran
- L Uunguu - Stage 2
- M Wilinggin
- N Yawuru

Aboriginaalien alkuperä

Brittien nimitys alkuperäiskansalle (ab origine – alusta alkaen)

60 000 vuotta sitten, Kaakkois-Aasiasta

hankkivat elannon **keräilemällä** ja **metsästämällä**

kulkiessaan **levittivät ravintokasvien siemeniä** ja **edistivät saaliseläinten leviämistä**

Metsästäessään käyttivät **aseena bumerangia**

tunsivat lääkekasveja ja **liikkuivat maata säästäen**

Style: Direct percussion flaked Uni-face Blades
Age: These basalt blades are among more utilitarian artifacts on display as the technique used, direct percussion lends itself to the production larger blades used from a blow-rocked rifle mounting. These tools originate from

Aboriginaalit ja Englannin siirtomaa

1788 Australiasta tuli Englannin siirtomaa

- maassa 300 000 aboriginaalia, heimoja 300 ja yli 500 kieltä

Siirtolaiset toivat aboriginaaleille **sairauksia ja elinkeinoja**

Karja, erityisesti **lampaat** -> **aitauksia** aboriginaalien kulkureiteille.

Vanhan elämäntavan ja eurooppalaisuuden välille syntyi konflikteja

- -> n.10 000 aboriginaalia ja n.1 000 siirtolaista menehtyi

Vankeja karkotettiin Australiaan

1900 -luvulla **aboriginaaleista yritettiin tehdä sivistyneitä** kansalaisia

- Reservaatit, sisäoppilaitokset lapsille, lasten sijoitus valkoisiin perheisiin

myöhemmin **vanhoja rasistisia tekoja on virallisesti pyydetty anteeksi**

Aboriginaalien Uniaika

elämä on osa **muuttumatonta**, ikuista maailmanjärjestystä

Kaikki sai alkunsa kun **suuret henkiolennot saapuivat -> uniaika**

Muinaisen ajan tapahtumat eletään uudelleen rituaaleissa ja seremonioissa

Digeridoon säestyksellä myyttejä lauletaan (toimivat yhteisöä ylläpitävinä ja lujittavina siteinä menneisyyteen)

Uniaika merkitsee myös **aikakäsitystä** (vaikka se on menneisyyttä, on se kuitenkin läsnä kokoajan)

Esi-isiensä jälkeläisinä ja kotiseutunsa kautta **kaikki ihmiset ovat yhteydessä uniaikaan ja suuriin henkiolentoihin sekä heidän luomaansa maailmaan**

Henget elävät kaikkialla, ihmiset ovat osa luontoa ja heidän velvollisuutensa on kunnioittaa maata, sillä maa ei kuulu heille vaan he maalle.

Maailmansyntä aboriginaalien mukaan

--"Suuret henkiolennot syntyivät maasta. Aika alkoi heidän syntyessään omasta ikuisuudestaan. Maa oli tasainen ja pimeä, kuollut ja hiljainen. Kaikki elämän tuntemattomat muodot olivat unessa maan alla. Suuret henkiolennot murtautuivat maan pinnan läpisyurella voimalla. Valo syttyi, elämä alkoi. Aluksi suuret henkiolennot olivat puoliksi kasveja puoliksi ihmisiä. Ne liikkuvat karulla maan pinnalla. Kulkiessaan ne muokkasivat maan pintaa ja loivat siten maisemat, vuoret, joet, puut, lähteet, aavikot ja kukkulat. Ne loivat myös muurahaisen, heinäsiirakan, emun, kotkan, variksen, papukaijan, kengurun, liskon, käärmeen ja kaikki ravinnoksi kelpaavat kasvit. Lopuksi suuret henkiolennot loivat ihmiset. Ihmiset ovat suurten henkiolentojen jälkeläisiä. Maan lisäksi syntyi vesi, ilma ja tuli. Taivaankappaleet asetettiin paikoilleen. Väsyneenä kaikesta työstään suuret henkiolennot vaipuivat takaisin maan alle ja palasivat uneen. Jotkut kuitenkin jäivät maan pinnalle muuttuen puiksi tai vuoriksi. Näistä tuli pyhiä paikkoja."--

<http://www.lukio.palkane.fi/raamattunet/abot.html>

Taide

aiheena **puut, joet ja kivet**

Voi esiintyä **vartalomaalauksena, hiekkaveistoksissa ja luolamaalauksissa**

Signeerauksena kädenjälki

Tarvikkeet: **maalit** (maavärit ja pehmeät kivet), **sivellin sekä hyönteiset**

Yleisimmät värit: **punainen, valkoinen, musta ja keltainen**

Aboriginaalit nykypäivänä

Määrä 2020 n.900 000(ka svussa, sillä useampi uskaltautuu aboriginaaliksi ja perheiden lapsiluku on suuri)

- o terveydenhuollon parantuminen

$\frac{3}{4}$ asuu kaupungeissa, assimiloituminen

1967 Australian kansalaisuus

1971 aboriginaali parlamenttiin

Ihmisoikeudet parantaneet aboriginaalien asemaa

Aboriginaalien ongelmat

Assimilaatio vuoteen 1972 asti (suhtautuminen alkoi parantua 1960-luvulla).

- ”kriimit”
- Valkoihoisten suhtautuminen pitkään rasistista
- Rotuerottelulakeja kumottiin: äänioikeus, kansalaisoikeudet, oikeus sosiaalitukeen.
- Rotusyrjintä kiellettiin lailla 1975

Vaatineet **uskonnollisia alueitaan** takaisin

- **mineraali ja metalli löydöt**
- Maanomistuskiistat -> parannuksia olosuhteisiin

Köyhyys

Itsemurhat

Päihteet

Syrjintä

Väkivalta

<https://www.youtube.com/watch?v=o1RmWs-goQI>

Menneisyyden hallinta

2008 virallinen pääministerin anteeksipyyntö aboriginaaleilta

-samoin virallinen anteeksipyyntö lasten pakkosiirtojen vuoksi sekä kasvatuslaitoksien epäkohtien vuoksi.

-50 000 euron korvaus perheistään lapsina erotetuille aboriginaaleille.

lähteet

Forum VI – kulttuurien kohtaaminen

<http://www.lukio.palkane.fi/raamattunet/abot.html>

www.coloria.net/kulttuurit/aboriginaalit.htm

<http://www.pewtrusts.org/en/imported-old/other-resources/2012/10/24/australias-aboriginal-stewardship-models-brought-to-canada>